

5

розділ

ІСТОРІЯ БАГАТОКУЛЬТУРНА

*Як жили разом представники
різних культур. Уроки історії*

Важливою метою вітчизняної історичної освіти у цілісній системі полікультурного виховання є створення можливості для представників різних національних спільнот «зустріти себе», побачити минуле свого народу в історичному контексті України. Історія часто розглядається як вирішальний фактор у примиренні та порозумінні між народами, адже вона надає можливість молодому поколінню дослідити, як у минулому формувалися ідентичності різних спільнот, створювалися ціннісні системи, як різні культури в процесі взаємодії витворювали нову, тобто навчити особистість толерантно сприймати культурну багатоманітність у межах однієї країни.

Зоглядунате, що окреслені тенденції є стійкими і вкрай актуальними, нагальним завданням перед українською історичною освітою є не лише врахування чинника полікультурності на рівні сюжетів змісту історії як навчального предмету, розробки методичних прийомів і засобів їхнього втілення, але й організація позакласної та позашкільної роботи таким чином, щоб історичне минуле не роз'єднувало, а навпаки консолідувало дітей різного етнічного та соціального походження. Вивчення історії в багатокультурному середовищі означає виховання школярів на прикладах міжкультурної взаємодії, із застосуванням як загальних підходів, так і конкретних методичних прийомів та засобів полікультурного виховання.

Серед очікуваних результатів такого комплексного підходу слід вказати: усвідомлення учнями можливостей багатосторонньої інтерпретації подій історії та сучасності; формування компетентності критичного аналізу явищ, фактів, альтернатив суспільного розвитку та різноманітних джерел інформації; вироблення особистісної системи ціннісних орієнтацій на основі осмислення соціального, духовного, морального досвіду минулого і сучасного, поваги до прав людини, толерантного ставлення до культури та історичного досвіду інших народів.

№	Назва вправи	Форми реалізації			Вікова група			Типи полікультурної компетентності				Пріоритетн. виховний потенціал		
		Уроки	Позакл. захід	Виховна година	Молодша	Середня	Старша	Міжетнічна	Міжрелігійна	Міжрегіональна	Стратифікаційна	Пізнавальний	Ціннісний	Діяльнісний
НР.01	Моя історія. Моя культура Яким чином одні й ті ж історичні події впливають на різних людей.	••	•			•	••	•	•	○		•	••	•
НР.02	Як будувати рідну хату Яким чином історичні паралелі допомагають долати міжкультурну роз'єднаність та протистояння.	••	•	•		•	••	••	•	○			•	••
НР.03	Дилема Хельги Яким має бути наше рішення, коли ми стоїмо перед моральним вибором.	••	•	•	○	•	••	••	•			•	••	•
НР.04	Більшість – меншість в історії Чи завжди в історії суспільна більшість і суспільна меншість були незмінними категоріями.	••	•			•	••	••	••	•	•	••	•	
НР.05	Багатоманітність і мова Чи можна краще пізнати один одного через мову.	••			•	•	•	••		••		••	•	••
НР.06	Міграції в історії України Які причини та наслідки міграцій.	•	••			•	••	••	••	•	•	•	•	••
НР.07	День пам'яті про трагедії народів України Єдине, що потрібне для тріумфу зла – це те, щоб добрі люди нічого не робили.	•	••	•		•	••	••	••	○		•	••	••
НР.08	Позбавлені Батьківщини Як депортація кримських татар вплинула на їхню долю.	••	•			•	••	••	•	•		••	•	

НР.01

МОЯ ІСТОРІЯ. МОЯ КУЛЬТУРА

Яким чином одні й ті ж історичні події по-різному впливають на різних людей

12- 17 років

45 хв

ВИХОВНА МЕТА: розвиток навиків критичного аналізу історичних подій; усвідомлення впливу різних факторів (країна, релігія, культура, сім'я) на життя людини; формування позитивного ставлення до культури інших людей.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: «мозковий штурм», аналіз та узагальнення, порівняння, урок історії, виховна година.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: культурна ідентичність, колективна пам'ять.

Великий вплив на життя суспільства здійснюють різні події політичного, соціального чи культурного характеру. Вони часто визначають подальшу долю країни або життя окремих людей. Спробуємо визначити подію або події, які, на вашу думку, вплинули на ваше подальше життя.

КРОК 1. Покладіть у мішечок монети різних років випуску (кількість монет має відповідати кількості учасників).

КРОК 2. Запропонуйте учням витягти по одній монеті навмання. Учасники визначають рік випуску монети, пригадують події, які сталися цього року. Події можуть стосуватися як життя учня, так і життя суспільства. Школярі розповідають, як ця подія (події) вплинула на їхнє життя. Важливо заслухати всіх учасників, особливо якщо роки, вказані на монетах, збігатимуться. Вчитель може для прикладу записати одну-дві перші події.

КРОК 3. Проведіть обговорення за такими питаннями:

- Чому саме ці дати стали для вас значимими?
- Чому люди надають різної ваги одним і тим же подіям?
- Чи однаково історичні події впливають на різних людей?

Коментарі: Якщо учні класу живуть в одній місцевості, то це дасть їм можливість побачити, що навіть їхні сусіди сприймають одну і ту ж подію по-різному. У багатокультурних класах така форма роботи допоможе представникові кожної культури обґрунтувати важливість власної культурної ідентичності та побачити ідентичність інших.

Джерело: Адаптовано за: Метод «Моя история» Идеи, средства, методы и работа в области межкультурного воспитания взрослых и молодежи: учебн. сб. / Европейская молодежная кампания против расизма, ксенофобии, антисемитизма и нетерпимости «Все различны – все равны». Страсбург, 1999. – 242 с.

